N 209
14.08.2024 წ.

# საექსპერტო დასკვნა

## მწვანე ნარგავების ხარისხობრივი შეფასება

**მისამართი:** ქ. თბილისი, ქუჩა მაისურძე , N 1, მიმდებარედ, ნაკვეთი 33/024;
**საკადასტრო კოდი:** 01.19.39.033.218;
**ნაკვეთის საკუთრების ტიპი:** საკუთრება;
**ნაკვეთის დანიშნულება:** არასასოფლო სამეურნეო;
**ფართობი:** 2543.00 კვ.მ;
**მესაკუთრე (ები) :** შპს „ინტერდეკო“, ID ნომერი:202239531

2024 წლის 08 აგვისტოს შპს „ინტერდეკო“-ს, ID ნომერი:202239531მომართვის საფუძველზე ექსპერტ მზია ჯიქიას მიერ შესწავლილი იქნა, საკადასტრო კოდი: 01.19.39.033.218, მიწის ნაკვეთზე არსებული **8** ძირი ხე-მცენარის ზოგადი ფიზიკური მდგომარეობა, რომელიც მოცემულია ცხრილში. (N 1)

### მწვანე ნარგავების სახეობრივი, რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მონაცემები

ცხრილი N 1

| N | მცენარის სახეობა | D დიამეტრი 10 სმ-ზე | H სიმაღლე (მ) | მდგომარეობა | შენიშვნა |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | ჰორიზონტალური კვიპაროსი (Cupressus sempervirens f. horisontalis) | 51 | 11,0 | საღი | |
| 2 | ჭერამი ჩვეულებრივი (Prúnus armeníaca) | 32 | 4.5 | ზეხმელი | ხილკენკროვანი |
| 3 | ჰორიზონტალური კვიპაროსი (Cupressus sempervirens f. horisontalis) | 46 | 11.0 | საღი | |
| 4 | ესპანური კურდღლისცოცხა - (Spartium junceum L.) | 3 | 1 | საღი | ბუჩქი, მრავალღეროიანი შესაძლებელია გადარგვა და მისი შემდგომი გახარება |
| 5 | ესპანური კურდღლისცოცხა - (Spartium junceum L.) | 2.5 | 1 | საღი | ბუჩქი, მრავალღეროიანი შესაძლებელია გადარგვა და მისი შემდგომი გახარება |
| 6 | ესპანური კურდღლისცოცხა - (Spartium junceum L.) | 2. | 1 | საღი | ბუჩქი, მრავალღეროიანი შესაძლებელია გადარგვა და მისი შემდგომი გახარება |

შპს "ეკო გარემო"

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 7 | ესპანური კურდღლისცოცხა - (Spartium junceum L.) | 3.5 | 1 | საღი | ბუჩქი, მრავალღეროიანი შესაძლებელია გადარგვა და მისი შემდგომი გახარება |
| 8 | ესპანური კურდღლისცოცხა - (Spartium junceum L.) | 2.5 | 1 | საღი | ბუჩქი, მრავალღეროიანი შესაძლებელია გადარგვა და მისი შემდგომი გახარება |

**ტერიტორიაზე არსებული 8 ძირი მცენარის ნუსხა სახეობების მიხედვით:**

**წიწვოვან სახეობათა ხე-მცენარე 2 ძირი:**
**დაბალი ღირებულების ჯგუფის 2 ძირი:**
- **2 ძირი ჰორიზონტალურიკვიპაროსი (Cupressus sempervirens f. horisontalis) N 1, 3;**

**ხილ-კენკროვან სახეობათა ხე-მცენარე 1 ძირი:**
- **1 ძირი ჭერამი ჩვეულებრივი (Prúnus armeníaca) N 2;**

**ბუჩქოვანი და ხვიარა სახეობათა მცენარე 5 ძირი:**
- **5 ძირი ესპანური კურდღლისცოცხა - (Spartium junceum L.) N 4, 5, 6, 7, 8;**

**ტერიტორიაზე აღრიცხული 8 ძირი ხე-მცენარიდან:**
**ზეხმელია: 1 ძირი ხე-მცენარე:**
- **1 ძირი ჭერამი ჩვეულებრივი (Prúnus armeníaca) N 2;**

**საღია: 7 ძირი ხე-მცენარე.**

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2022 წლის 11 ივნისის N 11-58 დადგენილებით **„ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიორიაზე მწვანე ნარგავების დაცვის, მოვლისა და აღდგენის წესის დამტკიცების შესახებ“**, (მუხლი 29, პუნქტი-5), მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე კერძო საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე ხილ-კენკროვანი ნარგავების მოჭრა ან/ გადარგვა არ საჭიროებს წერილობით ნებართვას, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც დაინტერესებული პირი გეგმავს 15 და მეტი, 12 სმ-ზე მეტი დიამეტრის ჯანსაღი ხილ-კენკროვანი ნარგავის მოჭრას. ასეთის არსებობის შემთხვევაში, სხვა ჯანსაღ ხილ-კენკროვან მწვანე ნარგავებზე, ამ მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნები ვრცელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მათი დიამეტრი აღემატება 12 სმ-ს.

მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში ასევე მის ადმინისტრაციულ საზღვრებში, სახელმწიფო და კერძო საკუთრებაში არსებულ ტეერიტორიაზე მწვანე ნარგავების გადარგვა ხორციელდება უფლებამოსილი ორგანოს წერილობითი ნებართვის საფუძველზე.

## ხე-მცენარის ამოღება და გადარგვა

მცენარეები, რომელთა დიამეტრი არ აღემატება 25 სმ. დიამეტრს შესაძლებელია გადაირგოს როგორც ხელით, ასევე სპეციალური გადამრგველი მანქანით, ვინაიდან ხე-მცენარეები არის მცირე ზომის მათი გახარების ალბათობა საკმაოდ დიდია, ხოლო დიდტანიანი (25 სმ. დიამეტრზე მეტი) ხეების გადარგვა უნდა მოხდეს სპეციალური ტექნიკისა და გადამზიდავი მანქანა-დანადგარების საშუალებით,აქვე

გასათვალისწინებელია, რომ ხის დიამეტრისა და სიდიდან გამომდინარე, ბუნებრივი არეალიდან ამოღებამ და სხვა ნიადაგში გადატანამ, შეიძლება გამოიწვიოს მისი ხმობა

გადარგვა უნდა მოხდეს არასავეგეტაციო პერიოდში, შესაბამისი აგროტექნიკური ღონისძიებების გათვალისწინებით და უსაფრთხოების პირობების სრული დაცვით. ხის გადარგვამდე უნდა მოხდეს მისი კომის ფიქსირება ჯვალოში ან ბადეში, ხოლო დიდ ტანიანი ხეების კომს, ასევე უნდა გაუკეთდეს სპეციალური დამცავი კონსტრუქცია (ყუთი) ფიცრის ან სხვა მასალისაგან (კომი მთლიანად უნდა შეიკრას ყუთით), რომელმაც უნდა უზრუნველყოს ხე-მცენარის კომის შენარჩუნება ტრანსპორტირების პირობებში.დასარგავი ორმოს სიდიდე დამოკიდებულია მცენარის გაბარიტებზე და ასაკზე. სარგავი ორმოს სიგრძე და სიგანე 90 სმ-ით, ხოლო სიღრმე 20-25 სმ-ით მეტი უნდა იყოს ხის კომზე. კომსა და ორმოს კედლებს შორის სივრცე უნდა შეივსოს ნაყოფიერი ნიადაგის ნაზავით, რომელთა შემადგენლობა განისაზღვრება ინდივიდუალურად.

სარგავი ორმოს ფსკერი უნდა გაფხვიერდეს 10-15 სმ სიღრმეზე, შემდგომ კი მოხდეს 20-25 სმ სისქის ნაყოფიერი ნიადაგის შეტანა. ხე სარგავ ორმოში უნდა მოთავსდეს განსაკუთრებული სიფრთხილის დაცვით (დიდ ტანიანი ხეების შემთხვევაში ამწეს გამოყენებით), დარგვის დროს არ უნდა დაიშალოს მიწის კომი, არ დაზიანდეს მცენარის ღერო, ფესვთა სისტემა და ვარჯი.

ხის დარგვის შემდეგ აუცილებელია ღეროს ფიქსირება რამდენიმე მხრიდან,რომელიც განისაზღვრება ინდივიდუალურად, ხის სიდიდიდან გამომდინარე. სარგავ ორმოში იყრება მიწის ნაზავი და იტკეპნება, ხოლო დარგული ხის ირგვლივ უნდა გაკეთდეს სარწყავი ჯამი და მოხდეს მისი მულჩირება.
ხის დარგვის შემდგომ უნდა მოხდეს მისი მორწყვა ნიადაგის სრულ გაჯირჯვებამდე.

წიწვოვანი ხეების გადარგვისას გასათვალისწინებელია ტოტების განლაგება მოხდეს ისე, როგორც იყო გადარგვამდე (ჩრდილოეთის მხარეს მდებარე ტოტები ისევ ჩრდილოეთით უნდა განლაგდეს).

## ხე-მცენარის დარგვის შემდგომი მოვლა-პატრონობა

ხის მოვლა უზრუნველყოფილი უნდ იყოს გადარგვიდან 3 წლის განმავლობაში.
ხის გადარგვის შემდგომ, მაისიდან სექტემბრის ჩათვლით, უნდა მოხდეს მცენარის მორწყვა კვირაში არანაკლებ ორჯერ. ზამთრის თბილ და მშრალ პერიოდში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ხის მორწყვა უნდა ჩატარდეს თვეში ერთჯერ.

თითოეული მცენარისათვის სარწყავი წყლის ოდენობა დამოკიდებულია გადარგული მცენარის გაბარიტებზე და ასაკზე და უნდა შეადგენდეს არანაკლებ 150 ლიტრს (მორწყვის კალენდარი და ჯერადობა განისაზღვრება ინდივიდუალურად). მორწყვის საუკეთესო დროა- დილით 11-12 საათამდე და საღამოს- 6 საათის შემდეგ, ასევე უნდა ხდებოდეს მცენარის მიწისზედა ნაწილების დაწვიმება. (ფოთლები, წიწვები) დაწვიმებასთან ერთად შესაძლებელია მინერალური და ბიოლოგიური სასუქების შერევა წყალთან ერთად.

ხის გადარგვის მეორე წელს, ადრე გაზაფხულზე, (ვეგეტაციის დაწყებამდე) სარწყავ ჯამებში უნდა მოხდეს სერტიფიცირებული მინერალური და ბიოლოგიური სასუქების შეტანა და მორწყვა. სასუქების შეტანა უნდა განმეორდეს დარგვიდან მესამე წელს. (შესატანი სასუქების ოდენობა განისაზღვრება ინდივიდუალურად). დარგვიდან სამი წლის შემდეგ მცენარეს უნდა მოეხსნას ხის დასაფიქსირებელი საშუალებები.

ფოტო თან ერთვის

შ.პ.ს. „ეკო გარემო“-ს დირექტორი
შემსრულებელი/ექსპერტი

/ მ. ჯიქია /

ს/კ 402 020 308 ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. VII კვ. კ.N25,ბ.N142 მობ. ტელ: (+995) 595 90 71 71 Email: mziajikia@mail.ru, ecogaremo@gmail.com.